

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
YAYINLARI

DIYANET DERGİSİ

21-22-23. ciltler
DİNİ, İLMİ, EDEBİ ÜÇ AYLIK DERGİ

OCAK-ŞUBAT-MART **1985**

CİLT : XXI - SAYI : 1

ALLAH'IN VARLIĞI

Yrd Doç. Dr. Bekir TOPALOĞLU

M. Ü. İstanbul İlahiyat Fakültesi

İnsan zihninin kuruluşunda Yaratıcı'yı arama özelliği mevcut olduğu gibi onun ruhunda yüce, kudretli bir varlığa sığınma duygusu, ona güvenme ihtiyacı da vardır. Kur'ân-ı Kerim'de "fitratullah" diye zikredilen ve değiştirilemeyeceği ifade buyurulan özeellik budur. Buna "fitrat-ı ilâhiyye, fitrat-ı selime" de denilmektedir.

KONUNUN ÖZELLİĞİ :

Allah Taâlâ'yı tanımak veya bilmek diye mânâlandırabileceğimiz ma'rifetullah, bir bakıma çok kolay, bir bakıma çok zordur. Yaratılışının tabii seyri (fitrat-i selimesi) bozulmayan insan, Yüce Yaratıcı'nın varlığını içinde hisseder. Kendi üzerinde denediği, etrafını saran tabiatta müşahede ettiği olaylar, onun sezgi ve muhakemesine Allah'ın mevcudiyetini şüphe götürmez bir şekilde yerleştirir. Fakat içten veya dıştan gelen herhangi bir müdahale ile selim yaratılışı bozulan, inkârı peşinen kabul eden insan için Allah'ı tanımak, onun varlığını kabul etmek zor bir şeydir. Çünkü böylesi kapıların gerçeğe kapamış, ne söylene dinlemeye, ne gösterilse bakmamaya karar vermiştir. Eskidenberi bütün terbiyeciler, bütün fikir ve gönül adamları bu tipten korkmuşlar, doğruyola getirilmesinden ümit kesmişlerdir. Kendisine iyilik yapılmasını istemeyen, üstelik bütün gücüyle buna karşı

direnen insana iyilik yapmak kadar zor bir şey yoktur.

İnsanın dünyaya açılan beş penceresi vardır : Görme, işitme, koklama, tatma ve dokunma duyuları. Biz maddeyi ve meddenin bazı özelliklerini bu duyularımızın aracılığıyla tanımaktayız. Duyularımızın emrine teleskop, mikroskop, telefon, telsiz gibi bazı yardımcı cihazlar da vermişizdir. Bununla birlikte maddenin her özelliğini, tabiatın her sırrını henüz anlamış değiliz.

Maddenin yaratıcısı ve tabiatın düzenleyicisi olan Allah madde değildir. Maddenin ötesinde, tabiatın fevkinda bir varlıktır. Binaenaleyh Allah Taâlâ'yı beş duyu ile doğrudan idrak etmek dünya hayatında mümkün değildir.

Duyularımız tabiat varlıklarını ve olaylarını idrak ederek bizim için malzeme toplar, işlenmek üzere akıl mekanizmasına iletir. Her insanın ak-

lı aynı malzemeden aynı mahsülü üretmez. Bu sebeple tabiatın kuruluş ve işleyişinin incelenmesi yoluyla elde edilen malzemeden çoğu akıllar Allah'ın varlığı neticesini çıkardığı halde bazıları böyle bir netice çıkarır. Bazıları böyle bir netice çıkarmaz.

O halde, diyeceğiz ki, her asırda Allah'a inanan büyük kitlelerin yanında, O'na inanmayan insanlar da olacaktır. Başka bir deyişle inkârı peşinen kabul eden, gerçeğe karşı direnen insanı susturacak delil bulmak mümkün olmayacaktır. Evet, Allah'ın varlığı konusunda ortaya konacak deliller kişiye ışık tutar, gerçeğin yolunu gösterir, hatta gerçeğe yaklaştırır. Ne var ki yine de arada bir mesafe kalmaktadır. Bu mesafeyi kapatacak ve gerçeğe ulaşacak olan insanın kendisidir. Son adımı o atacak, son kararı o verecektir. Bu noktada insan, idaresini kullanacak ve ona göre netice alacaktır; İman ve kurtuluş veya inkâr ve hüsrân. Her halde kulun sorumluluğu, ceza veya mükâfatı da bu noktadan doğmaktadır.

Hulâsa, yerlerin, göklerin, canlı cansız bütün varlıkların yaratıcısı olan Allah Taâlâ'nın varlığı şüphe götürmez bir gerçek olmakla birlikte bu gerçeği kabul etmeyenler de mevcuttur. Mademki Yüce Allah gözle görülür, elle tutulur bir madde değildir, C'nu inkâr edenler daima bir bahane bulacaktır. Hatta, Kur'an-ı Kerim'de buyrulduğu üzere, hakikat bütün açıklığıyla onlara gösterilse bile inkâr ve inatlarından vazgeçmeyeceklerdir. "Onlara gökten bir kapı açsak da oradan yukarı çıksalar yine de "Gözlerimiz bağlanmış, belki de büyüye tutulmuş kimseleriz!" derler." (1)

Burada konunun önemli bir yönüne daha temas etmek gerekir. Na-

sıl ki biz Allah'ın varlığını isbat etmek durumunda isek, O'nu inkâr edenler de yokluğunu isbat etmek mecburiyetindedir. Çünkü tabiatı inceleyen ilimler (pozitif ilimler) geliştikçe onun kuruluş ve işleyişinin fevkalâdeliği daha iyi anlaşılmakta, bilgilerin ona olan hayranlığı daha da artmaktadır. Peki, tabiatın bir yaratıcı ve idare edicisi yoksa onda hakim olan işi, karmaşık, fakat son derece âhenkli, şaşmaz, aksamaz sistemleri, kanunları nasıl izah edeceğiz? "Allah diye bir varlık yok, madde kendi kendine var olmuştur, tabiat kendi kendini düzenlemiştir..." demek, gören göz ve düşünen kafaya sahip hiç bir insanı tatmin etmez. "Allah yok!" demek suretiyle bir problem çözülmüş, yani O'nun varlığını isbat külfetinden kurtulmuş olunur ama ortaya bin problem çıkar. Bu problemlerin bir tanesini bile Allah'ın yokluğunu farzederek çözmek mümkün olmaz.

— Gökleri ve yeri yaratan, bulutlardan yağmur indirip yeryüzünü yeşerten, hayat kaynağı bitkileri bitiren kim?

— Yer küresini bizim için bir kargâh yapan, onu vadilere ayırıp aralarından nehirler akıtan, onda sabit dağlar yaratan, acı ve tatlı iki denizi birbirine karıştırmayan kim?

— Bunalmışın, biçarenin, kimse sizin yalvarışlarına cevap veren, dertlere derman bulan, insanoglunu bunca canlıya hakim kılıp dünyanın sahibi yapan kim?

— Bize kara ve deniz karanlıkları içinde yol gösteren, gıdamızın müjdecisi yağmuru rüzgârla idare eden, ardarda yaratan, öldüren, bizi gökten ve yerden besliyen... kim?

(1) Hicr sûresi (15), 14-15.

Evet, inkârcı bunlara ve benzeri binlerce soruya nasıl cevap verecektir? Ya "Bilmiyorum!" diyecek -ki bu bir cevap değil. yahut da "ALLAH" deyip gerçeği kabul edecektir.

"De ki : Size gökten ve yerden rızık veren kim? Kulakları ve gözleri yaratıp çalıştıran kim? Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran kim? Kâinatı irade eden kim?.. Onlar : "Allah'tır." diyecekler. De ki : Hâlâ gerçeği inkârdan sakınmıyacak mısınız? İşte, gerçek Rabbiniz olan Allah budur. Haktan sonra sapıklıktan başka ne vardır? Öyleyse nasıl olur da doğru yoldan döndürülüyorsunuz?" (2).

Eskidenberi Allah'ın varlığını isbat etmek konusunda bir çok izahlar yapılmıştır. Bunlara "İsbât-i Vâcib Delilleri" diyoruz. Bugün de hem İslâm âlimleri, hem inanmış diğer bilgin ve düşünürler bu mevzuda birçok eser yayınlamaktadır. Bu tür açıklamalar gerçeği arama durumunda olanlara ışık tutabileceği gibi inanmış olan kitlelerin de imanını pekiştirir, inkârcı cereyanların tesirlerinden korur, kendilerine, gerektiği yerde tezlerini savunma gücü verir.

Bu tür delillerden bir kaç tanesini sırayalım :

a) Tabii Delil :

Tabii delil veya fitrat (yaratılış) delilinden maksad şudur : İnsan, yaratılışı itibarıyla inanan bir mahlûktur. İnanmak onun zihin ve ruh muhtevasında mevcuttur. Çocuk, akli ermeğe başladığı andan itibaren, normal olarak, gördüğü hadise ve eşyanın sebep ve yapıcısını araştırarak, "Kim yaptı, nasıl oldu?" diye sormaya başlayacaktır. "Allah'ın Varlığı" bahsinin başında da söylediğimiz üzere çocuk, ekmeği eve babasının getirdiğini görünce ekmeğe sahip olma ha-

disesini babasına, bağliyacık, daha sonra bakkala, fırıncıya, değirmenciye, çiftçiye. Fakat birgün, kara toprağın minnacık kupkuru bir tohum tanesinden yemyeşil başağı nasıl meydana getirdiğini soracaktır.

"Ektiğimiz tohuma dikkat ettiniz mi hiç? Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa biz mi? Dileseydik onu çörçöp yapardık da siz de şaşakalırdınız" (3).

İnsan zihninin kuruluşunda Yaratıcı'yı arama özelliği mevcut olduğu gibi onun ruhunda yüce, kudretli bir varlığa sığınma duygusu, O'na güvenme ihtiyacı da vardır. Kur'ân-ı Kerim'de "fitratullah" diye zikredilen ve değiştirilemeyeceği ifade buyrulan (4) özellik budur. Buna "Fitrat-ı ilâhiye, fitrat-i selime" de denilmektedir.

Tarihin bize sunduğu bilgilere göre yeryüzündeki bütün insanlar, nisbeten ileri sayılabilecek bütün milletler bu kâinatın kudretli ve hikmetli bir yaratıcısının mevcut olduğundan şüphe etmemiştir. Bu insanların ırkları, memleketleri, görüş, din ve mezhepleri birbirinden farklı olmuştur. İnanıkları yaratıcının vasıflarından değişik, hatta birbirine zıt fikirler ileriye sürmüşlerdir. Fakat onun varlığından şüphe etmemişlerdir. Kelâm ilminde buna Kabûl-i âmme delili denilmiştir. Ancak dıştan gelen menfi tesirler, beyin yıkama ameliyeleri şahsiyeti henüz teşekkür etmemiş genç insanları, toy ve cahil gurupları, karsız tipleri bu tabii halden ayırmış, inkâra sürüklemiştir. Bazan da içten gelen baskılar, nefsanî arzular, şöret, şehvet ve servet uğruna sapmalar olur.

(2) Yunus sûresi (10), 31-32.

(3) Vâkıa sûresi (56), 63-65.

(4) Rûm sûresi (30), 30.

Ne olursa olsun "inkârın en aşırı noktasına varmış bulunan bir kimşenin bile büyük bir felâketle karşılaştığı zaman taş, toprağa veya ağaca sığındığı görülmemiştir. Böylesi yine Allah'a sığınır, bildiği isim veya sıfatlarla yalnız ona yalvarır. Bu, gözle görülmüş ve tecrübe edilmiş bir gerçektir. Nasıl ki büyük bir tehlike ile karşılaşan insan kaçacak ve kurtulacak bir yer arar ve nasıl ki küçük çocuk anasının memesine zarureten ve tabii olarak koşarsa, aynen öylece, mühim anlarında insan da Yaratan'ını arar, O'na sığınır." (5)

"Çaresiz kalanın yalvarışlarına cevap veren, dertlere derman olan, sizi yeryüzünde hükümran kılan kim?" (6).

b) İlham Delili :

Allah'ın varlığını idrak ve isbat etmek için akli kullanmak mümkün olduğu gibi kalbi kullanmak da mümkündür. Daha çok tasavvuf erbabının tercih ettiği kalb yoluna keşf ve ilham metodu denilmiştir. Örtü ve perdeyi kaldırmak mânâsına gelen keşf burada şu demektir : Bedeni ve ruhi güçlerini dünyadan ayırıp yüce âleme yöneltmek (riyâzet ve mücâhede), beşerî sıfatları ve bedeni kuvvetleri yok etmek (7) suretiyle gerçekte arasındaki perdeyi kaldırmak ve gerçeği doğrudan müşâhede edip tanımak. İlham da normal bilgi vasıtalarına başvurmaksızın insanın kalbine Allah tarafından bırakılan bilgi dir (8). Bu da çoğunlukla riyâzet ve mücâhede yoluyla elde edilebilir.

Sûfiyyeye göre Allah Taâlâ'yı bilmek başka, tanımak başkadır. Akil ancak istidlâl yoluyla dolaylı bir şekilde bilir. Kalb ise keşif ve ilham yoluyla O'nu müşâhede etmiş gibi tanıır (9). Sûfiyenin benimsediği ve mo-

dem psikologların da önem verdiği şahsî tecrübe yolu, şüphe yok ki, Allah'a götüren yollardan biridir. Yeter ki kişi bu yola girebilsin, bu tecrübeyi yapabilsin. Fakat öyle görünüyor ki Allah'ı kalb ile tanımak, daha ziyade O'nu akıl ile bildikten, varlığını benimsedikten sonra mümkün olmak, tadır. Bu durumda kalb metodu Allah'a olan bağlılığı artıran, dindarlığı pekiştiren bir vasıta olur.

c) Yaradılmışlık Delili :

Dünya devamlı bir "olmak-ölmek" değişimi içindedir. Cansızlardan başlamak üzere bitkilere, hayvanlara ve insana doğru gittikçe hızlanana bir değişiklik bu... İnsan ve hayvan türünden bütün canlılar doğar, büyür, sonra ölür. Yerine türün başka fertleri geçer. Bitkiler de öyle. Hatta cansızlar dediğimiz câmid varlıklar, dağ-taş, dere-tepe de değişmeye mahkûm. Yıldızlar, yıldız kümeleri, galaksiler bile "olmak-ölmek" kanununun dışına çıkamaz. Demek ki kâinat yaratılmıştır, devamlı yaratılmaktadır. Her yaratma fiilinin bir fâili, her yaratılmışın bir yaratıcısı vardır. İnkârci cereyanların tenkidinde gördüğümüz üzere madde kendi kendisinin yaratıcısı ve geliştiricisi olmaz. O halde yaratılmışların yaratıcısı Allah Taâlâ'dır.

Burada kolay anlaşılın diye "yaratılmışlık" delili adıyla isimlendirdiğimiz bu delil, İslâm tarihi boyunca müslüman ilim ve fikir adamları ta-

(5) B. Topaloğlu, Allah'ın Varlığı, s. 110.

(6) Neml sûresi (2), 62.

(7) İbn Haldûn, Şifâu's sâil, s. 39.

(8) Curcânî, et-Ta'rifât; Tehânevî, Keşâf, ilgili madde.

(9) Bk. B. Topaloğlu, Allah'ın Varlığı, s. 136-137.

rafından "Hudûs" ve İmkân" delili adlarıyla incelenmiştir⁽¹⁰⁾. Kur'an-ı Kerim'de insanın kendi yaratılışını, yakın ve uzak çevresinin yaratılışını, kâinatın (Kur'an'ın ifadesiyle göklerin ve yerin) yaratılışını konu edinen bir çok âyet vardır. Bu âyetler, insanı, kendi üzerinde ve dış dünya hakkında (sübjektif ve objektif âlemde) incelemeler yapmaya, tefekkürde bulunmaya davet etmektedir. Bu yolla Allah'ın varlığı ve birliği isbat edilmektedir.

"Habibim, göklerin ve yerin Rabbi kimdir? Diye sor onlara. Sonra da: Elbêt Allah'tır, diye kendin cevap ver. Yine onlara de : Öyleyse O'nu bırakıp da kendilerine bile faydası ve zararı dokunmayan şeyleri mi ma'bud edindiniz? De ki : Kör olanla gözü gören bir olur mu, karanlıkla aydınlık bir sayılır mı hiç?.. Yoksa onların sahte ma'budları, Allah'ın yarattığı gibi bir şey mi yaratmış da bu sebeple şaşırıp bunları Allah'a ortak koşmuşlar? De ki : Her şeyi yaratan Allah'tır. Bir ve kâinatın hakimi olan sadece Odur."⁽¹¹⁾

Fizik, kimya, asotromi gibi pozitif ilimlerle meşgul olan bilginler, madde üzerinde yaptıkları incelemeler sonunda maddenin, dolayısıyla tabiatın sonradan yaratıldığını tesbit etmişler, ayrıca bugün mevcut olan tabiat düzeninin birgün bozulacağı kanaatine de varmışlardır. Her sonlu olan şeyin bir başlangıcı vardır. Başlangıcı olan şey yaratılmış demektir. Şüphesiz ki her yaratılmışın bir yaratıcısı mevcuttur. O da Allah Taâlâ'dır.⁽¹²⁾

d) Nizam Delili :

Bu delil daha çok "Gaye ve Nizam Delili" olarak tanınır. Canlı can-

sız bütün varlıkların incelenmesinden şu netice çıkarılmıştır ki her varlık hem yapılışı, hem iç fonksiyonları, hem de diğer varlıklarla olan münasebeti bakımından hayret verici bir nizama, bir düzenlemeye sahiptir. Meselâ insan vücudunu ele alalım. Bu vücudu teşkil eden organlar insanın ihtiyacını yerine getirecek, onu tehlikelerden koruyacak ve hayatiyetini sürdürecektir bir şekilde yapılmıştır. Öyle ki bu organların birinin meselâ her hangi bir kaza ile kaybedilmesi halinde bu organı aynı kalite, fonksiyon ve dayanıklılıkta yeniden yapmak mümkün olmamaktadır. İlimin ve tekniğin bu kadar ilerlediği bir çağda bütün dünya bilginleri biraraya gelse bile bundan âciz kalır. Pe ki, sayı ile ifadesi mümkün olmayan bunca insan, hayvan, bitki ve cansızda görülen bu fevkalâde üstün sanatın sanatkarı kimdir?

Üzerinde yaşadığımız tabiatın bu fevkalâdeliği tâ milâddan önceki asırlardan itibaren ilim ve fikir adamlarının dikkatini çekmiş, üzerinde bir çok şey söylenmiştir. Irk ırk insanıyla, boy boy hayvanıyla, renk renk bitkisiyle, dağıyla, ovasıyla, nehriyle, deniziyle, ayıyla, mehtâbıyla, güneşiyle, yıldızıyla... "kâinat" denen bu hârîka, filozofu düşündürmüş, bilgini koşturmuş, şairi coşturmuş, sadece insanın bile dikkatini çekmiştir.

Görölmüş ve tecrübe edilmiştir ki karıncasından devesine, su kabarcığından gökkubbesine, sivrisineğinden yıldızına kadar her şey, bütünüyle tabiat belli bir plân, program ve gayeye göre olmakta, oluşmakta, değişmekte ve yenileşmektedir. Aksaması,

(10) Bk. Aynı eser, ilgili bölümler.

(11) Ra'd sûresi (13), 16.

(12) Bk. B. Topaloğlu, Allah'ın Varlığı, s. 175-176.

şı, bozulması olmayan bu âhenk, bu nizam nasıl teşekkül etmiştir? Materyalistlere göre tesadüfen olmuştur. Darwinistlere göre tekâmül yoluyla olmuştur. Pozitivistler "Bunu bilemeyiz." diyorlar. Fröydistler de beriki görüşlerden herhangi birini benimsiyorlar. Doğrusu şu ki tabiatta, onun her parçasında, her zerresinde bir sebep-netice bağlantısı vardır. Her mahlûk, canlı cansız her varlık, bu varlıkların yapısını teşkil eden organlar ve üniteler belli fonksiyonları yerine getirmek gayesiyle önceden plânlı ve hesaplı olarak yaratılmış, düzenlenmiştir.

Kuş, uçma işini gerçekleştirebilmesi gayesiyle, kanatlı olarak yaratılmıştır. Yılan sürünmeye elverişli bir yapıda yaratılmıştır. Hiç bir şey, hiç bir organ, hiç bir cihaz, hiç bir sistem plânsız, gayesiz, başıboş, gelişigüzel yaratılmamış veya meydana gelmemiştir. Tabiatta gaye, nizam ve hikmet hakimdir.

Tabiatın şu andaki kuruluş ve işleyişini inceliyen pozitif ilimler ilerledikçe gaye ve nizam delili kuvvetlenmekte, itibar kazanmaktadır. İlimin her buluşu Allah'ın varlığı için bir delili teşkil eder. Büyük İslâm düşündürü İbn Rüşd, bundan sekiz asır önce, "Hikmet ve İnâyet" diye isimlendirdiği Gaye ve Nizam Delli için şöyle demişti: "Gören göz karşısında güneş ne kadar belirgin ise bu delil de akıl karşısında o kadar belirgindir" (13).

Kur'an-ı Kerim'de gaye ve nizam delili ile alakalı çok âyet vardır. Öyle ki on dört asır önce inen bu âyetlerin bir kısmının ifade ettiği incelikler ancak bu asırda, pozitif ilimlerin ilerlediği çağımızda anlaşılabilir. İlimin bundan sonraki ilerleyişiyle de elbet mânâlar keşfedilecektir.

"İnanmayanlar bilmiyorlar mı ki göklerle yer önceleri bitişik bir halde iken biz onları ayırdık, canlı olan her şeyi de sudan yarattık? Hâlâ inanmıyacak mı onlar?" (14).

Yine bu konu ile ilgili iki âyet meâli :

"Yeryüzünü uzatıp düzleyen, orada sağlam dağlar yükselten, ırmaklar akıtan O'dur. Meyvelerin hepsinden kendilerinin içinde ikiye gıtt yaratan geceyi gündüze bürüten yine O'dur. Bütün bunlarda iyi düşünmeler için kesin belgeler vardır."

"Yeryüzünde yanyana bulunan arazi parçaları, üzüm bağları, ekinler, tek gövdeli, çatal gövdeli, dallı-budaklı hurmalıklar... vardır. Hepsi aynı sudan sulandığı halde biz onların yemişini birbirinden üstün kılıyoruz. Muhakkak ki bunlarda akıllı kullanan insanlar için ibretler vardır" (15).

Çağımızın bilgin ve düşünürleri, eserlerinde, Allah'ın varlığını isbat eden birçok deliller zikretmektedir. Nizam deliline örnek olmak üzere bunlardan birini sunalım. Bir delil, batı ilim dünyasında çok tanınmış bulunan, A. Cressy Morrison'a ait "İnsan Kâinat ve Ötesi" adlı kitapta aynen alınmıştır (16).

Dünyanın en büyük laboratuvarı :

"Sindirim fizyolojisi konusunda birçok kitap yazılmıştır. Fakat her yıl, pek ilgi çekici keşifler ortaya çıkmakta ve bunlar konunun canlı-

(13) İbn Rüşd, el-Keşf, s. 165.

(14) Enbiyâ' sûresi (21), 30.

(15) Ra'd sûresi (13), 3-4.

(16) Türkçeye çeviren, B. Topaloğlu, İstanbul; 1980, s. 93-95.

lığını devam ettirmektedir. Sindirim-
in bir kimya laboratuvarında meydana
gelen bir iş olduğunu ve yediğimiz
yemeklerin de ham maddeler teşkil
ettiğini kabul edersek onun ne kadar
ilgi çekici bir iş olduğunu hemen an-
layıveririz, çünkü o, midenin kendisi
hâric yenilebilecek her şeyi sindir-
mektedir.

“Biz, bu laboratuvarın durumuna
hiç bakmadan veya sindirim kimyası-
nın bu işi nasıl gördüğünü düşünme-
den laboratuvara ham madde olarak
birçok yemek çeşitlerini göndermek-
teyiz. Sözelimi pirzoları, lâhanayı,
mısırı ve kızarmış balığı yeriz, su
içeriz, arada bir ekmek atıştırırız.
Bütün bunlara bir ilkbahar ilâcı o-
larak bazan da maden suyu ve pek-
mez ilâve ederiz. Mide, bu yemek ka-
rışımının içinden faydalı olanlarını
seçer. Bu işi, her türlü yemeği kim-
yasal bir analizden geçirmek sure-
tiyle başarır. Bu esnada bıraktığı
fazlalıklar olur. Mide ayırdığı besin
maddelerinden çeşitli hücrelere gıda
teşkil edecek olan yeni proteinler el-
de eder. Sindirim sistemimiz besin-
lerin içinden kalsiyumu, kükürdü, iyo-
du, demiri ve diğer zaruri maddeleri
ayırır alır. Yine o, ana moleküllerin
boşa gitmemesi ve hormon üretme-
ye önem verdiği gibi hayat için zaruri
olan bütün malzemelerin belirli ve
düzenli miktarlar dahilinde daima
var olmasını ve her türlü ihtiyacı
karşılamaya hazır bulunmasını da
sağlar. Sindirim cihazı, açlık vuku bu-
lacak her türlü olaylar için yağ ve
sair ihtiyat maddelerini de depo e-
der.

Sindirim cihazımız bütün bunla-
rı yaparken insanın düşünüş ve akıl
yürütüşünden hiçbir zaman etkilen-
mez. Biz insanlar, hayatımızı sürdü-
rebilmek için, otomatik olarak ve hiç

bakmadan birçok şeyler yeyip içiyor
ve dolayısıyla sayılamıyacak kadar
çok olan maddeyi bu laboratuvara
döküveriyoruz. Besinler, çeşitli sindi-
rim yerlerinde kimyasal analizlerden
geçtikten ve yeni besinler haline gel-
dikten sonra milyonlarca hücrelerin
her birine devamlı olarak gönderilir,
sayısı yeryüzündeki bütün insanların
sayısından fazla olan hücrelerimizin
herbirine. Burada hücrelere yapılan
besin nakliyatının devamlı olması ve
ayrı ayrı her bir hücrenin, özel ola-
rak muhtaç olduğu besin maddesi ne
ise onun gönderilmesi gerekmektedir.
Öyle ki rolleri başka başka olan hü-
reler, aldıkları bu özel besinden ke-
mik, tırnak, et, kıl, göz... ve diş mey-
dana getirsin.

O halde sindirim cihazı dediği-
miz şey, insan zekâsının icadettiği
hiçbir fabrikanın imal edemeyeceği
kadar madde işleyen bir kimya la-
boratuvarıdır. Burada ayrıca, dünya-
nın tanıyabildiği en büyük dağıtım ve
nakliyat sisteminin de ilerisinde bir
nakliyat sistemi vardır, fevkalâde bir
düzenle her şeyin yerini bulduğu bir
sistem. Bu laboratuvar çocukluk dev-
resinden, sözelimi, 50 yaşma kadar
önemli hiçbir hata işlemez. Halbuki
bu süre içinde işlediği maddeler as-
lında bir milyondan fazla değişik mo-
lekülden meydana gelmiştir. Hem bu
maddelerin birçoğu da zehirlidir. Be-
sin dağıtım kanalları çok çalışmak-
tan tenbellesince zayıflar ve nihayet
ihtiyarlarız.

Hücrelere gelen besin elemanları
henüz birer temel besin maddesinden
ibarettir. Hücrelerin fonksiyonu bu
besinleri yakmaktır. Vücudun ısısını
sağlayan yegâne kaynak bu yanma o-
layıdır. Siz, tutuşturmadan yanma o-
layını meydana getiremezsiniz. Mut-
laka önce tutuşturma olayını temin e-

deceksiniz. İste tablatta tutuştırma olayını meydana getirecek küçük kimyasal bileşikler (hücreler) hazırlanmıştır. Kendilerine gelen besini tutuşturarak yakan hücreler böylece oksijen, hidrojen ve karbon sağlamış ve gerekli ısıyı elde etmiş olurlar. Her yanma olayında olduğu gibi burada da netice su buharı ve karbon dioksittir. Kan karbon dioksidi akciğerlere taşır size nefes almayı temin eden yegâne şey akciğerdeki karbon dioksiddir. İnsan bir gün içinde yaklaşık olarak 1 kg. karbon dioksit üretir. Fakat birçok karmaşık fonksiyonlar insanı bu karbon dioksitle zehirlenmekten korur. Her hayvan (canlı) besinleri sindirir. Her hayvan, özelliği icabı, muhtaç olduğu özel kimyasal maddeleri yemek mecburiyetindedir. Bütün hayvan türleri arasında

en küçük ayrıntılarına varıncaya kadar, meselâ, kaun kimyasal elementlerinde her türe göre ayrılıklar vardır. Bu sebeple de her tür için özel bir oluşum ve işleyiş bahis konusudur.

Zararlı mikropların vücutta bir enfeksiyon meydana getirmesi halinde sistem bunları karşılayacak devamlı bir ordu bulundurur. Bu ordu normal olarak mikropları yener ve insan vücudunu erken ölümden korur.

Sayıp döktüğümüz bu hârikalar hayat olmaksızın bulunamaz ve başka herhangi bir şeyle de meydana getirilemez. Bütün bunlar tam, aksatmayan, en mükemmel bir nizam içinde olur. Nizam ise mutlak olarak tesadüfle taban tabana zıttır. Acaba burada bir üstün zekâ mı vardır? Eğer varsa bu, hayattan doğmaktadır. O halde hayat nedir?"